

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

**Olgý Richterové, Víta Rakušana, Mariana Jurečky a Dominika Feriho
k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o
sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další
související zákony**

(sněmovní tisk č. 911)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony se mění takto:

1. V části první čl. I bod 38 zní:

„38. V § 42 odstavce 2 až 5 znějí:

„(2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 se poskytuje v rozsahu těchto činností:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- h) zajištění sociálně terapeutických činností,
- i) zajištění zdravotních služeb, psychologické a jiné obdobné péče.

(3) Nezaopatřenému dítěti se v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jeho potřebám. Osobním vybavením se rozumí zejména prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra.

(4) Při poskytování pomoci a ochrany dítěti podle odstavce 1 je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytovat této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajišťovat členům rodiny dítěte terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči o dítě a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany.

(5) Dítě se umísťuje v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) na základě rozhodnutí soudu; § 13a odst. 3 platí obdobně,
- b) na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, nebo
- d) požádá-li o to dítě.

Ustanovení § 8 tímto nejsou dotčena.“.

2. V části první čl. I bodě 39 se číslo „5“ nahrazuje číslem „6“.

Odůvodnění

Ve vládním návrhu zákona se navrhuje z § 42 odstranit odst. 2, který výslovně vymezuje okolnosti, za nichž se dítě umísťuje do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Odstranění tohoto ustanovení není v důvodové zprávě nijak odůvodněno. Ministerstvo spravedlnosti na dotaz sdělilo, že duplicitní uvedení totožné materie na jiném místě zákona nutně vede vždy k úvaze, zda nejde o „lex specialis“, tedy zvláštní pravidlo, vylučující použitelnost pravidla obecného, v daném případě ust. § 8. Z toho pak může vyplývat nejistota, zda speciální ustanovení vylučuje i jinak zákonem stanovenou povinnost pověřených osob poskytnout dítěti pomoc na jeho žádost a zejména, zda speciální úprava nevyklučuje obecné právo dítěte, jinak garantované v ust. § 8, totiž požádat pověřenou osobu včetně zařízení sociálně-právní ochrany (tedy vč. ZDVOP) o pomoc i bez vědomí zákonného zástupce (protože toto základní právo dítěte úprava ZDVOP v § 42 a násl. již neopakuje).

Předkladatelé se naopak domnívají, že po přijetí vládního návrhu by vynětí dosud funkčního pravidla znamenalo pro subjekty právní úpravy přinášší zbytečnou právní nejistotu.

Dle názorů expertů a expertek na sociálně právní ochranu dětí by vypuštěním explicitního seznamu osob, které mohou požádat o umístění dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou ochranu, mohlo dojít k faktickému omezení práv dítěte v tom smyslu, že by nebylo nezletilému umožněno požádat o ochranu státu. Předpoklad aplikace § 8, která hovoří o právu dítěte požádat o pomoc orgány pověřené sociálně právní ochranou dětí, se jeví jako ne vždy dostačující, jelikož při nedokonalé znalosti zákona by toto právo dítěti mohlo být necíleně odepřeno. Ponechání paragrafu legislativu nijak nezatěžuje, naopak zamezí riziku případného krácení práv nezletilého dítěte.

Navrhuje se proto toto ustanovení v § 42 ponechat a pro výkladovou jistotu ustanovení doplnit o část, která adresáty ujistí o možnosti aplikovat § 8 v nezměněné podobě.

Návrh nemá dopady na státní rozpočet.